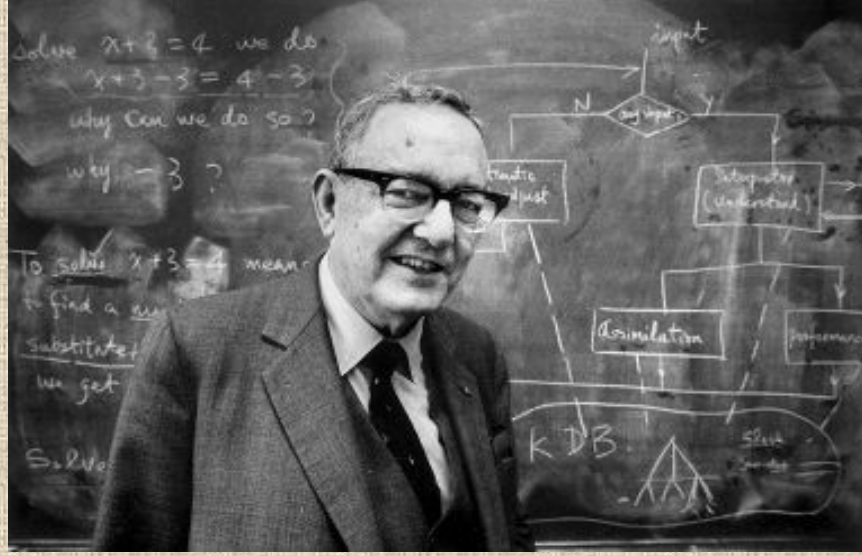

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi TARAFINDAN, 1978 yılında **Herbert Simon'a** (Pittsburgh, Carnegie- Mellon Üniversitesi, ABD) verilmiştir. Simon bu ödüle “*Ekonomik Örgütlenme İçinde Karar Alma Süreci Hakkındaki Öncü Çalışmasından*” dolayı layık görülmüştür.

HERBERT SIMON - 1978 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: Musevi asıllı bir Amerika vatandaşı olan Herbert A. Simon, 1916 yılında Amerika'da dünyaya gelmiştir. Elektrikli kontrol mekanizmasının mucidi ve tasarımcısı iken, daha sonra patent hakları avukatlığı yapmış ve "Marquette University" tarafından fahri doktora unvanına layık görülmüş bir babanın ve yetenekli bir piyanist olan annenin çocuğudur. Ataları 1948'lerde Prague ve Köln'den göç eden 3. nesil Amerikalılardandı. Avrupalı dedeleri arasında; piyanist, kuyumcu ve şarap tüccarları bulunuyordu. Ev ortamı, başlangıçta kitap ve diğer düşünsel melekeler, müziğe ve dış dünyaya olan bağlantısını besledi. Eğitim hayatı oldukça başarılı ve mükemmel bir şekilde başladı ve sürdü.

Eğitim-Kariyer: Üniversite eğitimini 1936 yılında politik bilimler ana dalında Chicago Üniversitesinde tamamlamış ve doktora derecesini aynı üniversitenin siyaset bilimi dalından almıştır. Matematiksel sosyal bilimci olabilecek biçimde donanımını tamamlamayı hedeflemiştir. Ayrıca, mantık alanında Rudolf Carnap ile, matematiksel biyofizik alanında Nicholas Rashevsky ile, politik bilimler alanında Harold Lasswell ve Charles Merriam ile çalıştı. Yönetim bilimleri bölümünde "Yönetimsel Organizasyonlarda Karar Alma Süreçleri" konusundaki doktora çalışmalarını tamamladıktan sonra 1939 dan 1942 ye kadar Berkeley'deki California Üniversitesinde Kamu Yönetimi Bölümünde yönetici olarak çalıştı. Daha sonra Chicago da akademik hayata Illinois Institute of Technology de politik bilimler alanında başlayarak 1947 yılında Profesör oldu. 1949 ile 1955 yılları arasında Pittsburgh'da bulunan ve daha sonraları adı Carnegie-Mellon Üniversitesi olarak değiştirilecek olan Carnegie Institute of Technology'nin Yönetim ve Psikoloji bölümünde kariyerini sürdürdü, 1955'ten emekli olacağı 1988 yılına kadar ise Bilgisayar Bilimlerinde psikoloji profesörü olarak parlak bir kariyer hayatı yaşadı.

Hobileri: Eğitimine kendisini iyi motive edebilen yazar, farklı alanlarda okuma yanında çeşitli spor dalları ile ilgilenme, gezme, kamp yapma gibi ders programı dışında kalan aktivitelere de zaman ayırabilmiştir.

İktisat Bilimine Katkıları: Hem analitik alanda hem de uygulama yönünden pek çok katkıları olmuştur. Bireysel problemlerin çözümüne ilişkin ilgisi, görünürde kamu yönetiminden uzak ancak gerçekte bağlantılı çalışmalara da öncülük etmiştir. Bilimsel kariyeri süresince kamu yönetimi merkezli konular üzerindeki yoğunluğunu hiç eksik etmemiştir. Bu çerçevede bireysel ve sosyal organizasyon üyesi olarak insan davranışlarının nasıl mantıklıca sınırlandırılacağını, sorunun çözümünü nasıl modelleyeceğini ve bunu realiteden kopmaksızın nasıl daha etkin yapabileceğini sürekli göz önünde tutmuştur. Öncelikle politik bilimler olmak üzere birçok disiplini etkilemiştir. Örneğin yapay zeka alanında sonradan yapacağı çalışmalar için hayati bir platform olan sınırlı rasyonalite kavramı, daha önceden yapmış olduğu kamu yönetimi, organizasyon teorisi ve iktisat ile ilgili çalışmalarının kontekstinden doğmuştur. Simon'ın "sınırlı rasyonalite" kuramında insanların kısmî bilgi ile davrandıklarını, ulaşılabilen bilgi - ulaşılabilen bilgi ayrımından çok, işlem görebilen - işlem göremeyen bilgi ayrımının önemini belirtmiştir.